

rozhodný postoj proti jednostrannému pedagogickému intelektualismu, proti didaktickému materialismu a proti nejrozmanitějším formám utilitarismu ve výchově je aktuální i v současné pedagogické situaci. Pro jeho úsilí o harmonizaci složek výchovy v pedagogickém procesu je přímo příznačné, že v době maximálního zaměření naší pedagogické praxe na problémy polytechnizace vzdělání vystupuje v roce 1956 s programovou statí „O estetické výchově“. Typickým rysem jeho přístupu k pedagogické problematice byl i stálý důraz na obsahovou stránku výchovy a vzdělání a kritičnost k tendencím zužovat pedagogickou teorii pouze na otázky metod vyučování a výchovy.

Dílo akademika Chlupa organicky navázalo na národní tradice české pedagogiky, na linii reprezentovanou Janem Amosem Komenským, obrozeneckou pedagogikou, Gustavem Adolfem Lindnerem a Otakarem Kádnerem. Jeho teoretické práce i neúnavná praktická a organizátorská pedagogická činnost došly oprávněně mnohonásobného uznání. Otakar Chlup byl nositelem Řádu republiky, zlaté plakety za zásluhy o vědu a lidstvo, prvním nositelem medaile Jana Ámose Komenského, medaile Konstantina Dmitrijeviče Ušinského, čestným doktorem berlínské Humboldtovy university, čestným členem Československé pedagogické společnosti a členem mnoha zahraničních institucí a společností. V akademiku Otakar Chlupovi ztrácí česká pedagogická věda jednu z vedoucích postav, která položila významné základy ke koncepci socialistické výchovy v Československu.

Vladimír Jůva

Z činnosti Moravské pobočky Československé psychologické společnosti při ČSAV v Brně.

Moravská pobočka Čs. psychologické společnosti v Brně uskutečnila v r. 1964 dvě pracovní konference.

První pracovní konference byla konána ve spolupráci s katedrou psychologie filosofické fakulty University J. Ev. Purkyně v Brně, a to ve dnech 21.—22. II. 1964. Program byl tematicky zaměřen na *problematiku psychoterapeutických metod ve výchově*. Východiskem pro diskusi byly tyto referáty: *Psychoterapie a výchova* (R. Konečný), *Pokus o jednotný přístup k psychoterapeutickému a výchovnému procesu* (H. Široký), *Psychologické metody ve školské skupinové práci* (J. Směja). 22. II. 1964 byl program věnován některým otázkám dalšího rozvoje psychologie v socialistické společenské praxi v ČSSR. Předneseny byly následující referáty: 1. *Psychologie v praxi; stav u nás, příčiny nedostatečného rozvoje, perspektivy pro další léta — se zvláštním zřetelem k situaci na Moravě* (B. Bárta); 2. *Možnosti a zásady perspektivního rozvoje psychologie v československém zdravotnictví* (R. Konečný); 3. *Podmínky a koncepce uplatnění psychologie práce v čs. průmyslu* (M. Albrecht); 4. *K otázce zajištění výuky psychologie na průmyslových školách* (B. Chalupa); 5. *Problémy a perspektivy psychologické péče o mladistvé delikventy v ČSSR* (M. Balaščík); 6. *Psychologické problémy v péči o děti do tří let, současný stav a potřeba psychologů na tomto úseku* (V. Bartošová, J. Hájková, O. Skalková); 7. *Psychologové a vojenská služba* (M. Jonáš). Jednání poskytlo bohaté materiály k vypracování návrhu na dokument ÚV KSČ o psychologii.

Druhá pracovní konference byla zorganizována ve spolupráci s oddělením klinické psychologie při katedře psychologie filosofické fakulty UJEP v Brně. První den (11. XII. 1964) byl tematicky zaměřen na současný výzkum ve zdravotnické psychologii na Moravě. Druhý den (12. XII. 1964) byl tematicky zaměřen na otázky posudkové práce psychologů. K předneseným referátům a jednomu promítnutému filmu byla po oba dny velmi živá a prospěšná diskuse. Zejména v otázkách posudkové práce psychologů došlo ke sblížení stanovisek psychiatrů a psychologů ve prospěch přiznání významu psychologického vyšetření pro posudkovou práci psychiatrů a ve prospěch práva na samostatnou posudkovou práci psychologů.

Program pro oba dny druhé pracovní konference byl následující: *Problematika psychologického výzkumu ve Výzkumném ústavu pediatrickém* (J. Švancara); *Mimointelektové faktory školního neprospěchu* (M. Konečná); *Rozdíl v emocionální dráždivosti dětí astmatiků a zdravých* (B. Bárta, H. Ludvíková); *Psychologický výzkum na chirurgických pracovištích* (B. Janík); *Problém motivace mladistvých sebevraždkyň* (S. Říkovský, H. Široký); *Osobní rovnice, sociogram a záznamy v dekursech u středně zdravotních pracovníků* (H. Široký, L. Horáková); *Brněnský osobnostní dotazník horizontální* (S. Kratochvíl); *Vliv neuro-psychické labilitaty na tvorbu postojů k novým životním situacím* (B. Bárta, B. Bartošová); *Technické faktory při kresbě duševně nemocných* (M. Strnad, H. Široký); *Výzkum působení filmu na depresivní a schizofrenní pacienty* (H. Široký, L. Dopitová); *Psychodráma — film* (režisér J. Zachar, dramaturg M. Kubík, odborný poradce H. Široký); *Psychologické posudky z hlediska právního* (K. Hradecký); *Úloha psychologických posudků v traumatologii* (B. Janík); *Spolu-*

práce psychologa při soudním posuzování v dětské psychiatrické praxi (E. Klobouková); *Ukázka znaleckého psychologického posudku při soudním řešení styků rozvedených rodičů s dítětem* (M. Schürer); *Místo psychologického posudku v komplexním znaleckém posuzování soudních případů* (E. Klobouková, B. Bárta).

Obě pracovní konference měly tradičně značnou účast (70—110 účastníků v různých dnech) psychologů i psychiatrů. Rovněž tradičně přítomnost předních pracovníků z Čech a ze Slovenska svědčí o tom, že práce členů Moravské pobočky přesahuje regionální hranice a je důležitou součástí psychologického dění v Československu.

Boleslav Bárta

Pedagogické dny na Universitě E. M. Arndta v Greifswaldu. Ve dnech 8.—12. února 1965 konaly se již po páté pedagogické dny University E. M. Arndta v Greifswaldu v Německé demokratické republice.

O bohatém vědeckém a přednáškovém programu svědčí účast vysokoškolských pracovníků mnoha universit z Německé demokratické republiky, z Maďarska, Švédska a Československa. Pedagogických dní se aktivně účastnilo také kolem čtyř set učitelů ze škol severních přímořských oblastí NDR.

Dopolední program pedagogických dní byl z větší části věnován kursům pro učitele. Učitelé se zde seznamovali s vědeckými a metodickými novinkami z oborů pedagogických věd, dále z oborů přírodních a společenských věd, jimž vyučují na školách.

Odpolední a večerní přednášky byly zaměřeny na teoretické pedagogické, psychologické a sociologické problémy výchovy a vyučování. Zahraniční účastníky upoutaly především ty problémy, které se zabývaly aktuálními otázkami pedagogiky v NDR, NSR a v jiných východoevropských a západoevropských zemích. Vzájemné informaci o aktuálních problémech školské politiky a pedagogiky v zemích, jež se účastnily pedagogických dní bylo věnováno jedno kolokvium, které vedl ředitel pedagogického institutu dr. Lengsfeld.

Z mnoha přednášek uvádíme pouze některé. Prof. dr. Rühle hovořil o aktuálních otázkách školy v NDR, především o problému spojení školy se životem, dr. G. Kusch se zabýval vztahem vědeckotechnické revoluce k pojetí základní školy, dr. Kindel hovořil o některých organizačních a obsahových problémech školy v NSR, dr. Hormann se zabýval problémy mládežnické organizace v nejvyšších ročnících základní školy. Mnoho pozornosti bylo věnováno programovému vyučování (dr. Doss), motivačním faktorům vyučování (dr. Kindermann), výchově mravních návyků (dr. Friede), vědecko-atheistické výchově (prof. dr. Quitzsch) a mimoškolní a mimotřídní výchově (dr. Schulz).

Ukázalo se, že pedagogické dny, jejichž pořádání má již na universitě v Greifswaldu bohatou tradici, jsou bezesporu významným, živým prostředkem pro seznamování se s myšlením zahraničních pedagogů, psychologů a dalších vědeckých pracovníků. Bude jistě nutno tuto spolupráci i v příštích letech upevňovat a rozvíjet.

Lubomír Mojžíšek